ARHITECTUL ION D. BERINDEY (1871–1928)

Sidonia TEODORESCU[1]

sidonia.teodorescu@gmail.com

ABSTRACT: Ion D. Berindey (1871–1928) studied architecture at the School of Fine Arts in Paris and he graduated in 1897. He was a Romanian architect and urbanist, whose works in eclectic, neo-Romanian, neo-Gothic style, with Art Nouveau influences impress by harmony and ellegance. Some of his most famous works are: in Bucharest: the Cantacuzino Palace (George Enescu National Museum), the Very Small Theatre, the Assan House, the Kalinderu Museum, the Palace of Culture in Jassy.
KEYWORDS: eclectic and neo-Romanian architecture, Ion D. Berindey

1. Introducere

Arhitectul Ion D. Berindey (28 iunie 1871–29 septembrie 1928) este autorul unor clădiri de referință pentru arhitectura din România, de la începutul secolului XX, dintre care amintim: în București, palatul Gheorghe Grigore Cantacuzino (astăzi, Muzeul George Enescu), casa George Assan (astăzi, Casa Oamenilor de Știință), Sindicatul Ziariștilor (astăzi, Teatrul Foarte Mic), casa Alexandru G. Florescu, casa George Solacolu, muzeul și casa Kalinderu, casa amiral Vasile Urseanu, vila Maria Ioanidi, casa Toma Stelian, leagănul Sf. Ecaterina, în Iași, Palatul Culturii, în Craiova, casele Romanescu și Poenaru.

2. Date biografice

Ion D. Berindey (Berindei) (28 iunie 1871–29 septembrie 1928) este unul dintre numele marcante ale arhitecturii românești de la începutul secolului XX.

Tatăl său, Dumitru Berindey (1832–1884), a fost primul arhitect român de origine română[2], care a absolvit cursurile școlii de Arte

[1] *Lect. univ. drd. Sidonia Teodorescu, Facultatea de Arhitectură, Universitatea Spiru Haret, Bucureşti.*

[2] Înaintea sa, urmaseră şcoala de Belle Arte, la Paris, arhitecţii Iacob Melik, de origine turcă şi Gaëtan Augustin Bourelly, italian de origine, născut la Bucureşti.

Frumoase din Paris (1853–1859) și a ocupat fotoliul de ministru al Lucrărilor Publice, în cabinetul Ion Ghica, de la 18 decembrie 1870, până la 11 martie 1871.

În 1887, Ion D. Berindey pleacă la Paris, renunțând la Școala de Poduri și Șosele, pe care o începuse la București și se înscrie la Școala de Arte Frumoase, secția de Arhitectură. Aici este admis printre primii, în anul 1889, în urma unui concurs, după ce a urmat la Paris, cursurile arhitectului Duray, timp de doi ani. Între 1889–1897, este îndrumat de profesori celebri, precum Girault, Daumet, Esquié.

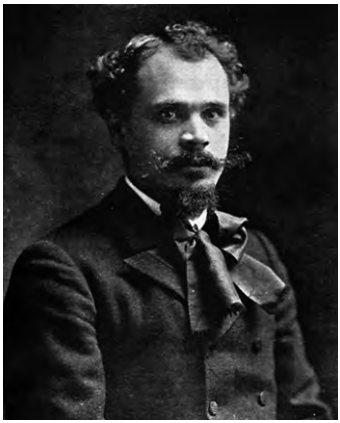

Fig. 1 – Fotografie din *Revista Poporului,* anul al XIII-lea, 1904, articolul „Omagiu și recunoștință arhitectului Ioan D. Berindey". Biblioteca Națională, FSG, p. CLXXX, dosar 7, f. 56.

În timpul petrecut la Paris, Ion Berindey s-a ocupat și cu mișcarea națională, atât în colonia română, cât și printre studenții români de acolo. Între anii 1895 și 1897, a ajuns reprezentantul tinerimii românești din Paris, ocupând catedra de limba română, la școala de adulți din al doilea arondisment și i s-a încredințat președinția secției pariziene a „Ligii culturale române", care avea ca scop adâncirea relațiilor dintre Franța și România. Astfel, Berindey și-a făcut numeroși prieteni „nu numai printre artiștii distinși pe care îi frecventase, ci în toate mediile unde se afirmase activitatea lui dezinteresată".[3]

Ion D. Berindey a obținut diploma de arhitect, dată de guvernul francez, în urma examenului oficial, în 1897. În același an, se întorcea în țară.

În 1899, Gheorghe Grigore Cantacuzino, pe atunci prim-ministru și ministru de interne, l-a numit pe Ion D. Berindey, arhitect-șef al Serviciului Tehnic al Ministerului de Interne, unul dintre cele mai importante din țară (3 iunie 1899–29 martie 1901), funcție pe care a ocupat-o după arhitectul Alexandru Săvulescu.

În anul 1900, a fost însărcinat de C. C. Arion, ministrul educației și al artelor frumoase, să fie profesor la Secția de Arhitectură, a Școlii de Arte Frumoase (de Belle Arte) din București.

[3] Bibl. Națională, FSG, p. CLXXX, dosar 7, fila 55, *Revista poporului*, anul al XIII-lea, 1904, articolul *Omagiu și recunoștință arhitectului Ioan D. Berindey.*

În 1900, a fost vicepreședinte al Societății Arhitecților din București, dar în același an, a demisionat din această funcție, din pricina volumului lucrărilor sale. Apoi, este numit din nou, vicepreședinte[4], între 14 decembrie 1900–11 ianuarie 1905 și între 22 martie 1916–23 ianuarie 1919. Este membru al acestei societăți între 23 ianuarie 1919–23 februarie 1926.

În primul număr al revistei „Arhitectura: Revistă Română de Artă. Publicațiune bimestrială a Societății Centrale a Architecților din România", apărut pe 4 ianuarie 1906, Ion D. Berindey semnează cuvântul „Către cititori!".

Berindey subliniază în acest cuvânt de deschidere, importanța profesiunii de arhitect, îndemnându-i pe arhitecți să se grupeze și să acorde respect profesiunii îmbrățișate. Autorul militează pentru „o lege bine alcătuită", a profesiunii de arhitect.

Cuvântul „Către cititori!" este urmat de o „Expunere de motive" și de primul „Proiect de lege. Dispoziţiuni relative la titlul de architect și la titlul de conductor desemnator".

În 1904, a fost însărcinat împreună cu alți colegi, de Ministerul Educației (ce se numea atunci „Ministerul Instrucțiunii Cultelor"), cu elaborarea unui program definitiv al Școlii de Arhitectură.

Deține funcțiile de membru al consiliului permanent din Ministerul Instrucțiunii și membru al consiliului superior de pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice.

Pavilionul Casei Staadecker, la Expoziția Jubilară din 1906. Pavillon de la Maison Staadecker, Exposition Jubilaire de 1905.

Fig. 2 – Pavilonul Casei Staadecker proiectat pentru Expoziția Jubiliară Generală Română din 1906. (Th. Cornel, 1909–1911, p. 272)

[4] *** – *Solemnitatea inaugurării localului Societății Arhitecților Români și serbarea a 39 de ani de la înființarea acestei societăți*, Atelierele E. Marvan, București, 1930.

La 1 august 1905, comisarul general al Expoziției Generale Române din 1906, dr. Constantin I. Istrati încredințează direcțiunea lucrărilor din Câmpul Filaretului arhitectului Ion D. Berindey, acesta fiind numit Inspector General al expoziției.

„În iunie 1905 s'au început primele lucrări, cari au transformat câmpia mocirloasă ce toți cunoșteam, în parcul încântător al cărui plan general a fost făcut de cunoscutul arhitect francez Redont cu clădirile sale semețe sau cochete ale căror planuri au fost făcute și în parte executate de arhitecții Burcuș și Ștefănescu, sub privegherea arhitectului I. Berindey"[5].

Pentru această expoziție, proiectează două pavilioane: Pavilionul Casei Staadecker și Pavilionul Comisiunii Europene a Dunării.

„În același timp, este numit tot inspector general de lucrări în Austria, pentru care a primit și însemnate distincții." (Mircea I. Berindey, 1988, p. 26)

În 1906, ia parte la Congresul Internațional de la Haga, invitat de Fundația Carnegie ca arhitect străin, pentru a lua parte la un concurs pentru construcția Palatului Păcii de la Haga. La acest concurs, i-a fost acordat un mare premiu pentru proiectul său, care a fost reținut.

Primește în ianuarie 1908, din partea împăratului Austriei, însemnele Ordinului Francisc Iosif, în gradul de ofițer.

Cu ocazia Congresului al VIII-lea al arhitecților, care a avut loc la Viena, între 18 și 23 mai 1908, profesorul Berindey a fost însărcinat cu reprezentarea oficială a guvernului României și a luat parte cu însuflețire la acțiuni, ținând trei discursuri, dintre care într-unul „rezumă sforțările de educație artistică în domeniul arhitectural în România, fiind interpretul statului român cu privire la crearea unui Minister al Artelor Frumoase" (Mircea I. Berindey, 1988, p. 26). Discursurile ținute la acest congres se refereau la organizarea învățământului artistic, conservarea monumentelor istorice și întreținerea muzeelor.

În timpul primului război mondial, între anii 1916–1918, a fost inspector general al Crucii Roșii și vicepreședinte în Comisia Interimară a Capitalei.

A fost membru al Societății Române de Literatură și Artă.

Pe 11 mai 1914, i se acordă diploma de membru activ al Societății Geografice Române, înființate la 15 iunie 1875.

Pe 4 noiembrie 1925, primește brevetul și însemnele de Comandor al Ordinului „Steaua României".

[5] *** – *Expoziţiunea generală română 1906. Călăuza oficială şi catalogul expoziţiunei* – Bucureşti, Socec, 1906, capitolul *Expoziția generală română din 1906*, p. 1.

Moare la 29 august 1928, în vârstă de 57 de ani, din cauza unui stop cardiac și este înhumat la Cimitirul Șerban Vodă, figura 26, locul 16, împreună cu tatăl său. La moartea sa, Constantin Bacalbașa publică un articol, în care scrie:

„Ion Berindeiu «clăditorul» pe care moartea ni l-a răpit alaltăieri cu o lovitură de trăznet, a fost unul dintre superioarele suflete artistice, arhitectul care în clădirile sale suprapunea nu numai cărămizi și tencuială, dar și geniul constructor de mare estetică.

Alături de Mincu – alt mare suflet de artist, pierit prematur, Berindeiu a fost arhitectul care lasă în urma lui, nu numai ziduri înălțate, dar podoabe arhitecturale, demne de orice mare oraș civilizat”[6].

3. Lucrări de arhitectură

3.1. Locuințe individuale

Ion D. Berindey este unul dintre cei mai prolifici și apreciați arhitecți români din primele trei decenii ale secolului XX. Acesta își urmărea lucrările până la ultimul detaliu, nu lăsa nimic la voia întâmplării, imaginația și talentul, preocuparea pentru detaliu, minuțiozitatea fiindu-i caracteristice. Întotdeauna își urmărea lucrările, cerea ca pe șantier „să i se supună [atenției]” elementele ce urmau a fi montate, iar clienții săi, reprezentanți de seamă ai burgheziei acelei epoci, îl rugau să supravegheze toate tipurile de lucrări.

3.1.1. Reşedinţe bucureştene

Abia reîntors în țară după obținerea diplomei de arhitect în Paris, în 1898, lui Ion D. Berindey i se încredințează proiectarea locuinței particulare a generalului Eraclie Arion, situată pe bulevardul Lascăr Catargiu (fost Colțea), nr. 15. Stilul ales de tânărul arhitect a fost cel al academismului francez, stil pe care îl exersase în anii de studiu.

Poate cea mai cunoscută și apreciată lucrare a sa, Palatul Gheorghe Grigore Cantacuzino (Casa cu Lei) situat pe Calea Victoriei, nr. 141 a fost proiectat între anii 1898–1903, în urma hotărârii lui Gheorghe Grigore Cantacuzino (Nababul), ajuns în 1899, șeful partidului conservator și prim-ministru, de a-și construi cea mai frumoasă locuință din București. Piatra de temelie a fost pusă pe 3 aprilie 1902, iar inaugurarea a avut loc la 29 ianuarie 1906, printr-un mare dineu, urmat de un bal uluitor, fără precedent în țară.

---

[6] Berindey, Mircea I., 1988, *Note din activitatea arhitecților Dumitru I. Berindey, Ion D. Berindey și Ion I. Berindey*, Academia, Biblioteca RSR, Bucureşti, p. 24.

Arhitectul Ion D. Berindey a realizat această locuință somptuoasă, în spiritul grandilocvent 1900 al Școlii Beaux-Arts, cu accente Art Nouveau, iar decorarea interioarelor a fost încredințată unor artiști faimoși în epocă: Nicolae Vermont, Gheorghe D. Mirea și Costin Petrescu pentru picturile murale, Emil Wilhelm von Becker pentru sculptură și ornamentația sculpturală. Mobilerul a fost comandat la casele Krieger și Mercier din Paris. Stucaturile, lemnul sculptat, feroneria și majoritatea bronzurilor au fost executate la București, de casele Storck, Gaiser, Haug, Dietz.

Fig. 3 – Palatul Cantacuzino

După moartea Nababului, în 1913, palatul a trecut în posesia fiului său, Mihail G. Cantacuzino și a soției acestuia, Maria (Maruca, născută Rosetti-Tescanu), care va moșteni palatul în 1929. După decesul prematur al soțului, Maruca se va recăsători în 1937, cu George Enescu. Cuplul Enescu a locuit, între 1945–1946, în casa din spatele palatului, destinată inițial administrației clădirii. Astăzi, această casă a devenit Casa Memorială George Enescu.

În anii ’40, palatul a adăpostit sediul Președinției Consiliului de Miniștri, apoi, din 1947, Institutul de Studii Româno-Sovietice. După moartea lui George Enescu în 1955, soția sa a lăsat prin testament, palatul și clădirile anexe, muzeului dedicat memoriei compozitorului. Din 1955, aici funcționează Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, iar din 1956, casa adăpostește și Muzeul Național George Enescu.

Reprezentativă pentru perioada de început a arhitectului este și vila Vasile Gănescu, proiectată în 1902 (șos. Kiseleff, nr. 9). După 1949, vila va fi naționalizată. A fost construită în antrepriza arhitectului Thoma Kantzler. Fotografia vilei apare în lucrarea lui Frédéric Damé – „Bucureștiul la 1906" (Frédéric Damé, 2007, p. 537). Se remarcă elegantul foișor din lemn sculptat.

Între anii 1904–1905, Berindey construiește casa industriașului George G. Assan, președintele Camerei de Comerț, situată în piața Lahovary, nr. 9, în stil eclectic, utilizând aceeași linie stilistică pe care o folosise și la palatul Cantacuzino, dar la scară redusă. Fațada secundară a clădirii se termină cu o terasă amplă, prin care se pătrunde într-o grădină întinsă. Din 1951, clădirea adăpostește Casa Oamenilor de Știință.

Fig. 4 – Vila Gănescu

Fig. 5 – Casa George Assan

În 1905, este ridicată casa George Solacolu, pe strada Visarion, nr. 8, colț cu bulevardul Lascăr Catargiu, clădire de inspirație eclectică, decorată de sculptorul Emil Wilhelm von Becker, cu care Berindey a lucrat și la decorațiile fațadei Palatului Cantacuzino.

„În urmă cu zece ani, casa de pe strada Visarion, nr. 8 era întreagă, chiar bine întreținută. Din 2001 este lăsată în paragină. În 2007 are tâmplaria scoasă și fațada mutilată. În 2008, după o tentativă de demolare eșuată, a mai rămas din ea doar o ruină."[7]

Fig. 6 – Casa George Solacolu

Între 1902–1906, realizează vila diplomatului Alexandru G. Florescu, numită în epocă „un admirabil Trianon" (str. Henri Coandă, 22). După 1948, casa va adăposti o vreme Institutul de Lingvistică, iar din anii 1980 până acum câțiva ani, Institutul German de Cultură Goethe. Foarte asemănătoare acesteia sunt casele D. Emanoil – Ion Procopiu (str. Dumbrava Roșie, nr. 5) și Iatan Poenaru – Clementina Frunzeanu (str. Polonă, nr. 2), clădiri aparținând parcelării Ioanid.

Între 1908–1909, Berindey proiectează casa amiral Vasile Urseanu (astăzi, Observatorul Astronomic și Muzeul Științelor Experimentale), pe bulevardul Lascăr Catargiu, nr. 21, destinat de la început a servi drept locuință soților Urseanu și ca observator astronomic. Forma clădirii imită conturul unei nave, iar cupola ei a fost de la început amenajată pentru observații astronomice.

În 1913, Berindey proiectează Vila N. Iatan-Poenaru-Clementina Frunzeanu, clădire aparținând parcelării Ioanid (str. Polonă, nr. 2), în prezent, reședința Ambasadorului Canadei la București.

[7] Hotnews – 23.02.2010 – http: //www.hotnews.ro/stiri-esential-6949934-fotogalerie-visarion-8-una-dintre-cele-mai-faimoase-ruine-ale-bucurestiului-scoasa-vanzare-3-milioane-euro.htm

Construcția aparține unui prototip de vilă al arhitectului, pe baza căruia au mai fost ridicate imobilul Florescu, din strada Henri Coandă, nr. 22, reședința Emanoil-Procopiu din strada Dumbrava Roșie, nr. 5 și, în 1911, vila Hugo Staadecker din strada Dumbrava Roșie, nr. 4. Plastica arhitecturală a acestor clădiri trădează inspirația de factură franceză și asemănarea cu palatele de la Versailles, Marele Trianon (arh. Jules Hardouin Mansart, 1687) și Micul Trianon (arh. Jacques-Ange Gabriel, 1768).

Fig. 7 – Casa Alexandru G. Florescu, în revista „Ilustrația", anul XIV (sept.–dec. 1925), nr. 115–118, p. 199.

Între 1909–1913, desenează mai multe variante ale casei doctorului Ioan E. Costinescu, situată în str. Thomas Massarik (fostă Sălciilor), nr. 31. Este una dintre primele încercări de stil național, îmbinând elemente arhitecturale bizantino-românești, armonios întrunite.

Fig. 8 – Casa dr. Ioan E. Costinescu (Th. Cornel, 1909–1911, p. 270).

Între anii 1910–1915, proiectează casa politicianului liberal Emil Costinescu, pe strada Polonă, nr. 4, clădire ce face parte din lotizarea Ioanid, prin al cărei regulament, municipalitatea recomanda stilul național și amenajarea de grădini. Apar aici, referințe la arhitectura rurală – loggii, elemente decorative din lemn (stâlpi sculptați).

Construită în stil eclectic, cu elemente de factură romantică, vila amintește de casele de vacanță în stil regional, iar dinspre Parcul Ioanid, pare un castel,

Fig. 9 – Casa Emanoil-Procopiu.

datorită turnului impunător, a fleşei din vârf şi a frizei. Această vilă se aseamănă din punct de vedere al plasticii arhitecturale, cu casa Maria Ioanidi, din parcelarea Ioanid (bd. Dacia, nr. 79), edificată în anul 1911. Ele amintesc şi de vila Gănescu, de pe şoseaua Kiseleff.

Din parcelarea Dacia-Ioanid, fac parte şi casa Tănăsescu (1911, str. Dumbrava Roşie, nr. 11), casa Ana şi Alexandru Tărtăşescu (1916, str. Dumbrava Roşie, nr. 9) şi casele cuplate Săbăreanu-Leonida (1922–1925, bd. Dacia, nr. 81–83).

Între anii 1905–1915, în biroul de arhitectură Ion D. Berindey, au fost realizate numeroase desene, pentru una dintre cele mai importante clădiri proiectate de arhitect – casa Toma Stelian, situată pe şoseaua Kiseleff, nr. 10. Toma Stelian a fost avocat, politician, ministru al justiţiei şi un mare colecţionar de artă. Casa lui a fost donată de acesta statului român, ca muzeu. Din 1931, casa a funcţionat ca muzeu de artă, nucleul viitorului MNAR. Astăzi, este sediul PSD.

În arhivele MNAR, se păstrează numeroase planşe de la proiectarea şi urmărirea în execuţie a Muzeului Kalinderu, realizate de arhitectul Ion D. Berindey şi în biroul de arhitectură al acestuia, faţade, detalii din exterior şi decoraţii interioare, desenate între anii 1905–1915.

Dintre casele proiectate de Ion D. Berindey în Bucureşti, mai amintim:

- 1911–1914 – Casa Emanuel Kreţulescu, bd. Dacia, 15, colţ cu str. Henri Coandă.
- 1912–1914 – Casa Marioara Voiculescu, str. Spiru Haret (fostă Diaconiselor), nr. 14.
- 1911–1915 – Casa Grigore Filipescu, str. Snagov (fostă Scaune), nr. 40. Iniţial, a fost proiectată pentru Lucia Gussi; astăzi, adăposteşte Secretariatul de Stat pentru Culte din Ministerul Culturii şi Cultelor.
- 1920 – Casa omului politic conservator Ion Cămărăşescu, bd. Lascăr Catargiu, nr. 39, colţ cu str. Gina Patrichi. Aici îşi va stabili sediul în perioada interbelică, Fundaţia pentru Literatură şi Artă Regele Carol al II-lea, iar după ultimul război, Editura pentru Literatură (iniţial ESPLA).
- 1923 – Casa Ana Berindey[8], str. Roma, nr. 14.
- 1925 – Casa Maria Filotti proiectată în colaborare cu fiul său, arhitectul Ion I. Berindey, str. Vasile Pârvan, nr. 12.

În Craiova. Berindey construieşte casele Nicolae P. Romanescu, între anii 1903–1907 (str. Unirii, nr. 57), Alexandru C. Poenaru, între

[8] Mama arhitectului, născută în 1847.

anii 1907–1913 (str. Eugeniu Carada, nr. 10) și casa Vorvoreanu (str. Frații Buzești, nr. 10) între anii 1909–1914.

În 1909–1910, realizează desenele pentru casa G. Popescu (str. Mihai Vodă).

În Constanța. 1904–1905 – Casa Manissalian – bombardată în cel de-al doilea Război Mondial și demolată.

În Roșiorii de Vede. 1916 – Casa Amiral Urseanu, construită în stil neoromânesc.

În Cioceni, jud. Prahova. 1906–1907 – Conacul colonelului Ștefan Greceanu, situat pe malul Cricovului, în mijlocul unui întins parc – demolat după 1948 (apud Narcis Dorin Ion, 2007).

În comuna Florești, jud. Prahova. Una dintre cele mai impresionante lucrări ale lui Ion D. Berindey rămâne Castelul Cantacuzino de la Florești, construit de către Gheorghe Grigore Cantacuzino, început în 1911, pentru nepoata sa, Alice Cantacuzino-Sturdza; acesta nu a apucat să fie terminat până la moartea Nababului, în 1913, iar în timpul Primului Război Mondial, a fost sediul unei garnizoane germane, ocupanții dezvelind tabla de cupru de pe acoperiș; cladirea, amplasată într-un parc imens pe Valea Prahovei, nu a ajuns niciodată să fie mobilată și locuită și este astăzi, în ruină (Cristina Woinaroski, 2007, p. 13). Decorația construcției palatului este inspirată de către cele două palate Trianon de la Versailles.

În Padea, jud. Dolj. 1907 – Conacul bancherului N. N. Popp.

Clădiri publice

În 1902, tânărul arhitect Ion D. Berindey începe proiectarea Leagănului de copii Sf. Ecaterina din București, pe bulevardul Mareșal Averescu (fost Miciurin), nr. 17 – operă de tendință neoromânească – actuală Casă a Copilului. Această lucrare a fost finanțată de Ecaterina Cantacuzino (născută Băleanu). Pe 25 noiembrie 1901, este sfințită capela Leagănului. Respectând volumetria clasică ortodoxă, aceasta folosește de asemenea, motive decorative din repertoriul neoromânesc. Construită din banii dăruiți de Irina Kretzulescu-Ghica, fusese inaugurată oficial pe 14 mai 1901, în prezența reginei Elisabeta și a principesei Maria. Va fi închisă în 1948, servind până în 1989, ca depozit de materiale.

Abordând un tip de program arhitectonic, inexistent în repertoriul arhitecților din România, Berindey realizează Leaganul Sf. Ecaterina, operă remarcabilă prin originalitatea rezolvării sparțiului și modului în care soluționează relația comunicării spatiului interior cu

exteriorul. Stilistic, proiectul constituie prima sa lucrare sub influența stilului neoromânesc.

Între anii 1902–1915, Berindey proiectează în sistem pavilionar, Azilul (de infirmi) Regina Elisabeta din București, situat pe șoseaua Filantropiei, nr. 39, de asemenea în stil neoromânesc.

În 1905, la intersecția șoselei Kiseleff cu șoseaua națională București-Ploiești, s-a început construcția Hipodromului Băneasa, a cărui tribună, prin îndrăznețul său acoperiș în consolă, demonstra ultimele cuceriri ale tehnicii. Hipodromul a fost conceput în genul celor de la Longchamp și Chantilly. Despre această lucrare, nepotul arhitectului, scriitorul Mircea I. Berindey povestește:

„Copertina tribunelor a fost în consolă, deci fără stâlpi susținători și cuprindea o a doua tribună suprapusă primei de la sol. Verificarea rezistenței acestei copertine a fost făcută, conform relatărilor, prin încărcarea ei cu un regiment de ostași având în frunte pe însuși proiectantul, și anume arhitectul Ion D. Berindey" (Mircea I. Berindey, 1988, p. 29).

Considerat o glorie a perioadei interbelice și un simbol al regalității, hipodromul a fost demolat în 1956.

Între anii 1906–1908, construiește Muzeul și casa Kalinderu, situate în strada Renașterii (actualmente, str. dr. Vasile Sion, nr. 2–4). Clădirea a funcționat ca muzeu (colecție particulară de artă) până în 1913, anul morții ctitorului său, după care moștenitorii au vândut-o Statului român. În 1944, în urma bombardamentului, a fost distrusă parțial.

Între 1907–1926, Ion D. Berindey reclădește Palatul Administrativ din Iași, operă monumentală de factură romantică, ridicat pe temeliile fostei curți domnești, în prezent, Palat al Culturii. Ion D. Berindey declara: „Sunt fericit că am avut cinstea să ridic acest Palat, menit să vorbească urmașilor noștri de gloria trecutului."

Una dintre clădirile reprezentative pentru stilul Berindey, este Palatul Sindicatului Ziariștilor (astăzi, Teatrul Foarte Mic), construit între 1912–1921, pe bulevardul Carol I, nr. 21.

Până în 1904, a proiectat în Craiova, Muzeul Aman (str. Kogalniceanu, nr. 9) și Spitalul orășenesc.

În comuna Miroși, județul Teleorman, a proiectat mobilierul pentru biserica comunală (strana, tetrapodul, jilțuri, scaune în stil popular).

Arhitectură funerară

- 1904–1908 – Cavoul familiei Poroineanu, în cimitirul Bellu.
- 1904–1905 – Capela N. Crețulescu, din Leordeni.

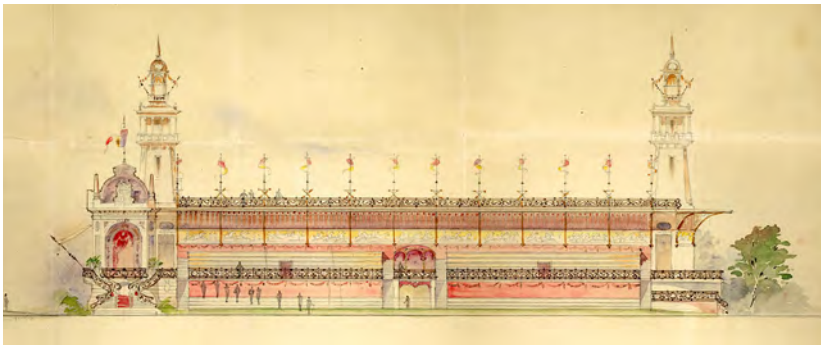

Fig. 11 – Planurile hipodromului proiectat de Ion D. Berindey

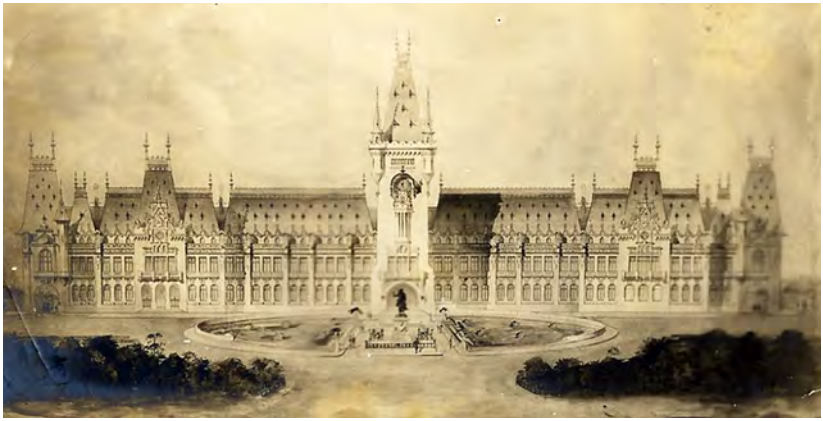

Fig. 12 – Fotografie aflată în Biblioteca Națională, fondul Saint-Georges, pachetul CLXXX, dosarul 6, fila 40, pe verso e scris: „Palatul Ad-tiv Iași reclădit de arhitectul I.D. Berindey 1924".

- 1906 – Cavoul colonelului P. Macca, de la Mănăstirea Pasărea.
- 1923–1924 – Mausoleul Toma Stelian, în cimitirul Bellu, secțiunea IV, figura 80. Realizat în colaborare cu sculptorul florentin Raffaello Romanelli.

Lucrări de urbanism

Între anii 1904–1906, Ion D. Berindey lucrează la Planul General al orașului București, rămas în stare de proiect. Berindey fusese însărcinat de primarul Bucureștiului, Vintilă Brătianu să alcătuiască planul general al Capitalei. Așa cum scria Theodor Cornel, „în această calitate de arhitect consultant, d-sa a expus comisiunei compusă pentru

acest scop și a cărei președinte fu, părerile sale și rezultatele la care a ajuns cu formarea planului general. Din lipsă de mijloace, Comuna n'a putut aplica acel plan, permițând să se știrbească prin îndreptări de ocazie, atâtea traseuri de bulevarde și străzi de căpetenie" (Th. Cornel, 1909–1911, pp. 271–272). Acest plan ar fi trebuit să fie executat în decurs de cincizeci de ani și prevedea locuri pentru piețe mari, grădini în interiorul orașului și parcuri vaste în jurul orașului. De asemenea, în proiect era prevăzută lărgirea Căii Victoriei.

În august 1914, Ion D. Berindey a acceptat invitația pe care primarul Craiovei, Nicolae Romanescu i-o face, de a participa la elaborarea planului de aliniere și sistematizare a orașului, realizat împreună cu inginerul M. Coleanu.

Creația arhitectului Ion D. Berindey îmbină elemente de eclectism de factură clasică franceză, romantism, rococo, cu tendințe neoromânești și cu elemente moderne de concepție 1900, atât în compoziția de ansamblu, cât și în rezolvarea decorației, bogat reprezentată. Clădirile proiectate de Berindey impresionează prin armonie și eleganță.

Alături de Ion Mincu, Grigore Cerchez, Ion N. Socolescu și Petre Antonescu, Ion D. Berindey poate fi considerat întemeietor al școlii noastre naționale de arhitectură.

Bibliografie

[1] Berindey, Mircea I., 1988, *Note din activitatea arhitecților Dumitru I. Berindey, Ion D. Berindey și Ion I. Berindey*, Academia, Biblioteca RSR, Bucureşti.
[2] Constantin, Paul, 1986, *Dicționar universal al arhitecților*, Editura Ştiințifică și Enciclopedică, Bucureşti.
[3] Cornel, Th., 1909–1911, *Figuri contimporane din România. Dicționar biografic ilustrat*, *Partea I + Număr de Crăciun 1911. (Ediția a II-a)*, Socec, Bucureşti.
[4] Damé, Frédéric, 2007, *Bucureştiul în 1906*, Editura Paralela 45, Piteşti.
[5] Deaconu, Luchian, 2001, *Craiova 1898–1916. Saltul la urbanismul modern. Nicolae E. Romanescu*, Editura Sitech, Craiova.
[6] Ion, Narcis Dorin, 2007, *Reşedințe și familii aristocrate din România*, Institutul Cultural Român, Bucureşti.
[7] Woinaroski, Cristina, 2007, *Lotizarea și Parcul Ioanid*, Editura Simetria, Bucureşti.
[8] ***, 1906, *Expoziținea generală română 1906. Călăuza oficială și catalogul expoziținei*, Socec, Bucureşti.
[9] ***, 1930, *Solemnitatea inaugurării localului Societății Arhitecților Români și serbarea a 39 de ani de la înființarea acestei societăți*, Atelierele E. Marvan, Bucureşti.

Periodice

[10] *Revista poporului*, anul al XIII-lea, 1904, articolul *Omagiu şi recunoştinţă arhitectului Ioan D. Berindey.*
[11] Revista *Ilustraţia*, anul XIV (sept. – dec. 1925), nr. 115–118.
[12] Revista *Arhitectura*, numărul jubiliar – *50 de ani de la înfiinţarea Societăţii Arhitecţilor Români*, 1941.

Arhive

[13] Direcţia Municipiului Bucureşti ale Arhivelor Naţionale ale României.
[14] Arhivele Naţionale Istorice Centrale.
[15] Arhivele Primăriei Generale ale Capitalei.
[16] Biblioteca Naţională – Fondul Saint-Georges.
[16] MNAR, Cabinetul de Desene şi Gravuri, fondul *Ion D. Berindei*[9].
[18] Arhiva Dolj, Primăria Craiova, serviciul arministrativ.

Surse internet

[19] http: //www.hotnews.ro/stiri-esential-6949934-fotogalerie-visarion-8-una-dintre-cele-mai-faimoase-ruine-ale-bucurestiului-scoasa-vanzare-3-milioane-euro.htm.

[9] Desenele arhitectului Ion D. Berindey şi cele din biroul de arhitectură al acestuia fac parte din colecţia dedicată desenelor de arhitectură, din cadrul Cabinetului de Desene şi Gravuri, iniţiată în anul 2005. Schiţele si proiectele lui Ion D. Berindey provin din fondul Muzeului Al. Saint-Georges.